

koskeva suunniteltu laajennuksia Tervakosken tehtaalla.

Syrjäisestä voi tuntua oudolta, että vain kaksi vuotta sen jälkeen kun uusi paperikone asennettiin ja koko tehdas uudenaikaistettiin, jälleen esitetään ehdotus, että tehdas laajennettaisiin asentamalla uusi paperikone. Näiden suunnitelmien perustelemiseksi käy välttämättömäksi luoda katse tehtaan kehitykseen viimeksikuluneina vuosina.

Vuoteen 1933 saakka oli tervakosken tehtaalla vain kolme vanhaa paperikonetta, joista kaksi oli hankittu 1860-luvulla ja kolmas, uusin, v. 1905. Nämä olivat kaikki hyvin vanhanaikaisia, mutta kuitenkin melko hyvässä kunnossa. Tilauspuute vallitsi, ja moneen vuoteen ei oltu uhrattu lainkaan rahaa koneellisten varusteiden parantamiseksi.

V. 1933 päätti johtokunta, huolimatta vallitsevasta matalasuhdanteesta, läpikotaisin uudenaikaistaa koko tehtaan ja hankkia uuden paperikoneen. Uuden paperikoneen tuli korvata vanha P.K. II, joka oli huonoin tehtaan kolmesta vanhasta koneesta. Koska kuitenkin käyttö-tekniillisistä syistä oli mahdotonta asentaa uusi kone P.K. II:n paikalle saattamatta samanaikaisesti P.K. I vähintään neljäksi kuukaudeksi seisomaan, syystä että nämä koneet sijaitsevat rinnakkain samassa konesalissa, päätettiin asentaa uusi paperikone uuteen saliin, ja romuttaa kone II heti kun uusi kone saataisiin käyntiin. Maailmansuhdanteissa tapahtuneen elpymisen vuoksi, on P.K. II kuitenkin, senkin jälkeen kun uusi paperikone valmistui, voitu pitää käytössä. - Huomioonottaen, että tehtaan kaksi vanhinta konetta kuitenkin lähitulevaisuudessa on korvattava uudella koneella, jotavastoin P.K. III, joka sijaitsee muista erillään omassa konesalissaan, ei tulisi olemaan mitenkään tiellä tehdasta siltä osalta laajennettaessa, jossa koneet I ja II sijaitsevat, päätettiin v. 1933 uudenaikaistaa kone III ja varustaa se ajanmukaisella sähkökäytöllä. P.K. III:n nuorennuttua voidaan sitä pitää täysin työkykyisönä ainakin 10:ksi vuodeksi eteenpäin, varsinkin jos joitakin kuluneempia koneosia vuosien mittaan vielä korvataan uusilla.

Kun yllämainitut laajennukset ja uudenaikaistamiset toteutettiin pula-aikana, tulivat kulut niistä suhteellisen vähäisiksi. Tuntui melkein siltä, kuin P.K. I:n ja II:n korvaaminen uudella koneella parhaiten tapahtuisi suhdanteiden uudelleen huonontuessa, jolloin olisi vaikea näin vanhentuneilla koneilla enää valmistaa kannattavasti paperia.

P.K. IV:llä voidaan nyt valmistaa kaikkia niitä paperilaatuja, joita P.K. II:lläkin valmistetaan; sitävastoin sillä ei voida valmistaa kaikkein hienoimpia hiili- ja kondensaattoripapereita, joita valmistetaan vain koneella I. Ennenkuin P.K. I voidaan kokonaan seisoittaa, on siksi hankittava uusi paperikone lähinnä nimenomaan kaikkien chuimpien paperilaatujen valmistamista varten. Näitä papereita ei lainkaan voi valmistaa muusta raaka-aineesta kuin lumpuista, ja senvuoksi on tietenkin välttämätöntä, että tehdas, jonka koko tuotanto edellyttää lumpujen käyttöä raaka-aineena, pysyy kilpailijoittensa tasalla, kyeten valmistamaan juuri tällaisia papereita.

Kun käsityksemme mukaan nyt on oikea hetki hankkia uusi kone P.K. I:n tilalle, mutta tehtaan runsaiden tilausten vuoksi on kuitenkin erittäin sopimatonta samanaikaisesti romuttaa P.K. II ja uuseampien kuukausien ajaksi seisottaa P.K. I, ehdotetaan, että uusi paperikone asennetaan uuteen saliin P.K. IV:n viereen. Jos suhdanteet huononevat, ja osoittautuu mahdottomaksi pitää kaksi vanhinta konetta käynnissä, voidaan nämä seisottaa, ja aikana, jolloin rakennuskustannukset jälleen ovat huokeat, koko vanha paperikonesali sekä hollanterirakennus uusia, jotta siten valmistettaisiin taas uudelle paperikoneelle paikka siksi, kunnes P.K. III on loppuunpalvellut.

Kun uusin koneemme ostettiin, osallistui 4 saksalaista, 2 englantilaista ja yksi belgialainen tehdas kilpailuun; tilaus annettiin Maschinenfabrik zum Bruderhaus'ille. Huolimatta siitä, että olemme olleet tyytyväisiä Bruderhausin koneeseen, olemme tällä kertaa neuvotelleet vain Füllnerwerkin kanssa, jonka lisäksi olemme vertauksen vuoksi ottaneet tarkastustarjouksia Escher Wyss'iltä ja Thiry'ltä. Syynä siihen, että aikomuksemme on tilata uusi kone Füllneriltä, on se, että tällä toiminimellä on eniten kokemusta kondensaattoripaperi-erikoiskoneiden valmistuksessa. M.m. on Füllner 2 vuotta sitten toimittanut tällaisen erikoiskoneen maailman tätä nykyä tunnetuimmalle kondensaattoripaperitehtaalle, toiminimelle Schoeller & Hoesch, Gernsbach.

Füllnerin koneen hinta ei ole korkeampi kuin se, jonka maksoimme kolme vuotta sitten P.K. IV:stä, ja kun hinnat yleensä ovat kovasti nousseet sen jälkeen kun tilasimme uusimman koneemme, on tarjousta hinnaankin nähden pidettävä kohtuullisena, vaikka belgialaisten hinta on sitäkin huomattavasti huokeampi. Toiminimi Füllner on luvannut toimittaa meille koneen niin hyvissä ajoin, että se saadaan käyntiin jo tammikuun 1. päivänä 1938, jos tilaamme koneen tämän vuoden kuluessa.

P.K. IV:n hollanterit ostettiin Füllneriltä, mutta tällä kertaa tulemme todennäköisesti valitsemaan Bertram-hollantereita, varsinkin koska näitä hollantereita nykyään valmistetaan Suomessa sen jälkeen kun Kone- ja Siltarakennus-Osakeyhtiö on ostanut niiden valmistusoikeuden Bertramilta. Syy miksi emme viime kerralla ostaneet Bertramilta hollantereitamme, oli niiden suunnattoman korkea hinta ja myöskin se, että yksi Bertramin kokeiltavaksi toimittama hollanteri ei antanut tyydyttävää jauhatustulosta, joka - kuten myöhemmin totesimme - johtui siitä, että Bertramin ehdottamat terät olivat papereillemme sopimattomat.

Uuden paperikoneen hankinnan yhteydessä tulee myöskin viimeistelyosasto laajennettavaksi siten, että viimeksi rakennetut siipirakennukset korotetaan yhdellä kerroksella. Siipirakennuksia rakennettaessa suunniteltiin ja tehtiin pohjakerroksen pilarit heti niin vahvoiksi, että ne tulevaisuudessa kykenevät kantamaan kerroksen lisää. Epäilemättä on vahinko, ettei siipirakennusten vesikattoja heti tehty betonista, niin että ne nyt voisivat toimia uusien salien lattioina, mutta tehtiin katot puusta sen vuoksi, että laskettiin puu- ja betonikattojen rakennuskustannusten hinnaneron olevan niin suuren, että sen korot kymmenessä vuodessa maksavat puukaton kokonaisuudessaan. Viime rakennusaikana ei voitu arvioida etukäteen, että näin pian olisimme pakoitett^{nyt} laajentamaan viimeistelyosastoamme ja että rakennuskustannukset ~~lähtäisivät~~ olisivat

näin huomattavasti silloisia korkeammat. Tälläkään kertaa emme voi ajatella rakentaa uutta kattoa niin vahvaksi, että se tulevaisuudessa voisi toimia lattiana, sillä pohjakerroksen pilarit ja rakennusperustus ovat liian heikot kannattaakseen vielä useampia kerroksia.

Viimeistelyosaston korottamisen lisäksi käyvät muutamat muut rakennuslisäykset välttämättömiksi. Vanha pakkahuonerakennus, joka tulee käytettäväksi tehtaankonttorin ja laboratorion laajentamiseen, on varustettava betonilattialla nykyisen puulattian asemesta; niinkään on tähän tehtaansaamaan rakennettava uudet portaat. Tällainen laajennussuunnitelma oli jo ennustaan olemassa, mutta sitä ei ole toteutettu, koska olemme toistaiseksi tulleet toimeen käytettävissä olevalla tilalla. Laatikko-työpaja, joka on liian ahdas, tulee pidennettäväksi ja yhdistettäväksi käytävällä pakka-huoneeseen. Täten pakkalaatikoiden kuljetus tulee yksinkertaisemmaksi ja huokeammaksi sen kautta, että hevosella kuljetus käy tarpeettomaksi.

Edelleen on uusi suodatinrakennus rakennettava ja kaasuvalkaisu-osaston katto on tehtävä betonista, sillä sille tullaan asettamaan uusia pesuhollantereita.

Kustannukset ehdotetuista laajennuksista ja konehankinnoista arvioidaan seuraaviksi:

A. Rakennuksia:

1) Paperikonesali	1.200.000:-	
2) Kattoikkunat edelliseen	50.000:-	
3) Siipirakennusten kolmas kerros	1.000.000:-	
4) Laboratoriorakennuksen uusiminen	150.000:-	
5) Laatikko-työpajan laajentaminen kaksikerroksiseksi	300.000:-	
6) Vesisuodatinrakennus	200.000:-	
7) Betonikatto kaasuvalkaisu- osastoon	50.000:-	2.950.000:-

B. Koneita:

1) 1 kpl. Paperikone (2100 mm) massa- ammekoneisto, nuppusihti, pumput y.m.	2.650.000:-	
2 kpl. Erkensaattoreita	350.000:-	
1 " Paperikoneen monimoottori- käyttö sähköistettyine rullaus- koneineen	750.000:-	
Paperikoneen vakinaisen osan käytöt	75.000:-	
2) 6 kpl. Hollanterikoneistoja	1.200.000:-	
1 " Jordannylly	200.000:-	
6 " Hollanterimoottoria Vulco- käyttöineen	300.000:-	
Siirto	5.525.000:-	2.950.000:-

	Siirto	5,525,000:-	2,950,000:-
3)	Putkijohdot massaa varten (V2A)	40,000:-	
	-"- höyryä ja vettä varten	60,000:-	
	Askania höyrynsäätäjä	30,000:-	
	Kaapelit ja jakelukeskukset	100,000:-	
	Lämmöntalteenotto-, tuuletus- ja lämmityslaitteet	200,000:-	
	Juoksunosturi I-palkkeineen	50,000:-	
	Valaistus	35,000:-	
4)	2 kpl. Puolimassa-hollanterikoneistoja (Tampella)	280,000:-	
2	" Moottoreita edellisiin	100,000:-	
5)	2kpl. keskipakoispuristimia ammei- neen	120,000:-	
6)	Vesisuodatinlaitteet	300,000:-	
7)	3 kpl. Massa-ammeita	75,000:-	
	6 kpl. Hollanteriammeita laattoi- neen	90,000:-	
	2 kpl. Puolimassa-hollanteri- ammeita	40,000:-	7,045,000:-

Smk. 9,995,000:-

Suunniteltu tehtaan laajennus tulee siis kokonaisuudessaan maksamaan n. 10 miljoonaa markkaa. Rahoittaminen voinee suurimmaksi osaksi tapahtua juoksevilla tuloilla, siis ilman suurempaa luottoa, koska maksut jakautuvat n. vuoden ajalle.

Viipymättä on ostettava sellaiset rakennustarpeet, kuin sementti, betoni, rauta ja tiilet, sillä näiden hinnat ovat nousemas-
sa. Konetilaukset on tietenkin myöskin hetimiten sijoitettava, mutta suurin osa koneiden hinnasta lankeaa maksettavaksi vasta vuoden kulut-
tua, mikäli ei aivan erikoisen edullisia maksuehtoja saavuteta varem-
min maksamalla.

Rakennustyöt on aloitettava toukokuussa, jotta ne valmis-
tuvat, erikoista kiirettä pitämättä, hyvissä ajoin siksi kunnes koneet
saapuvat. Sen kautta, että rakennustöitä ei tarvitse alottaa ennenkuin
aikasintaan 6 kk. sen jälkeen kun koneet on tilattu, voidaan, jos suh-
danteet äkkiä ja odottamatta kääntyvät huonoiksi, luopua nykyisestä
suunnitelmasta sijoittaa uusi kone uuteen konesaliin, ja asentaa se
kuitenkin - edelläesitetyistä näkökohdista huolimatta - P.K.II:n ny-
kyiselle paikalle.

Rakennussuunnitelmien yksityiskohdat selviävät piirustuk-
sista ja tarjouksista, joista suullisesti annetaan seikkaperäinen seli-
tys.

Jos kuitenkin osottautuisi mahdolliseksi vuodesta 1938 lähtien pitää kaikki viisi paperikonetta käynnissä, tulee, edellisten hankintojen lisäksi, hankittavaksi vielä seuraavat koneet:

1 kpl. täydellinen muuntajayksikkö	450.000:-
1 " kondensaattoripaperi-kalanteri	400.000:-
2 " bobinaleikkauskonetta	300.000:-
1 " pesuhollanteri moottoreineen	200.000:-
1 " kastelukone ja 2 kpl. tarkastuskonetta	100.000:-

^{1450.000}
Tervakoskella, joulukuun 12 p:nä 1936.

B. Wikström